

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 114.

CLEVELAND, O., THURSDAY MORNING, MAY 14th, 1931.

LETO XXXIII—VOL. XXXIII

Starinske davčne postave
države Ohio se bodo ko-
renito izpremenile

Columbus, Ohio, 12. maja. Deset popolnoma novih predlogov je bilo vloženih v državni postavodaji države Ohio, da nadomestijo starinske davčne postave, pod katerimi trpi država Ohio. Davki se bodo korenito izpremenili. In ker se ti novi davki tičejo tudi tisočev naših ljudi, je na vsak način potreben, da verno sledimo poslovanju in debatam državne zbornice, da se bomo znali ravnat. Mesecce in mesece so tozadevni odbori delovali za spremembo davkov. Ta sprememba bo sedaj v kratkem uveljana. Glavne spremembe v davki bodo sledete: 2 centa davka od vsakega 20 cigaret, ki jih kupite. Povišan davek na avtomobile, in sicer boljši avtomobilimate, večji bo davek, ki se bo odločal po konjskih silah, ki jih ima vaš avto. Osebni davek za avtomobile bo odpravljen. Majhen davek se bo upeljal na bančne vloge, delnice, bonde in drugo nepremičnino. Toda znižal se bo pa davek na hiše in zemljišča. Namerava se pa tudi upeljati davek na mehko pijačo in na hmelj in slad, davek na izkupiček posameznih trgovin. Ta slednji davek še ni gotov, da bi spremenil, dočim je o prej omenjenih davkih gotovo, da bodo spremeneti. Od hiš in zemljišč se pa bo po novem plačevalo približno dvajset procentov manj davka kot sedaj.

33 znamenitih pisateljev prosi za Mooneya

New York, 13. maja. 33 najbolj odličnih ameriških pisateljev je poslalo brzovaj na governerja države California, v katerem se ga prosi, da nemudoma pomilosti Tom Mooney, ki se nahaja v dosmrtnem zaporu. Med pisatelji so sledeli: Sinclair Lewis, Mary Austin, Heywood Broun, Rupert Hughes, Fannie Hurst, Will Irwin in drugi.

Predavanje

William J. Kennick, slovenski odvetnik in član American Legion, bo govoril na seji Lake Shore Post v četrtek večer. Mr. Kennick je obširno potoval po Ameriki in Evropi ter je obiskal kakih 40 držav in dežel. Povedal bo tudi, kako se je z bicikljem peljal na bojno fronto leta 1920. Člani Lake Shore Post naj se udeležijo.

Ničesar zastonj

Naša republikanska vlada v City Hall ne bo dala ničesar zastonj. Ko bo zgrajen novi stadijon ob jezeru, se bo računalna 25 centov vstopnina onim, ki si hočejo ogledati novo zgradbo. In vsi davkopalcevalci so prispevali \$2,500,000 za gradnjo. Znani bivši senator George Bender, je poslovodja stadiona.

Zaključni program

Samostopni pevski zbor "Zarja" bo priredil v nedeljo v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave., svoj zaključni sezonski program. Nastopita tudi pevca Louis Belle in Frank Plut.

Odlašajo in odlašajo

Z gradnjo novega poštnega poslopnega v Clevelandu se ne bo še kmalu pričelo, dasi je denar v to svrhu že določen od kongresa. Vendar se stvar zavlačuje. Mogočo sto delavcev bi dobito delo, če bi bil vladni kaj poznan sedanjim delavskim položajem.

* V Lima, O., je policija včeraj obstrelila 14 šoferjev, ki so na štrajku.

Španija bo zahtevala, da Francija izroči španskega kralja Alfonsa

Madrid, 13. maja. Generalni pravnik španske republike, Antonio Galarza, je direktno obtožil bivšega španskega kralja Alfonsa, da je on povzročil silne nemire, pokolj in požig po Špansku, ko je bilo v nekaj dnevih počasnih 20 samostanov in cerkev. Državni pravnik se je nadalje izjavil, da se bo obrnil direktno na francosko vlado in zahteval, da slednja izroči Alfonsa španske vlasti, ki bo bivšega kralja sodila, in sicer ne za politične zločine, pač pa za nadavne zločine. Bivši kralj bi bil sojen pred ustavnim sodnijo, ki bo izbrana pri volitvah junija meseca. Prvotno so dolžili komuniste, da so priredili požige in pobobe, toda iz zaplenjenih tiskovin monarhistov, je očitno, da so bili slednji nahujskani k umetnim izgredom. Markiz Luca de Tena je pretekli teden odpotoval v London, kjer se je posvetoval z ex-kraljem. Pri tem razgovoru sta sklenila, da monarhisti nahujskajo ljudi k izgredom, in da so bili monarhisti pripravljeni dopustiti, da pade vlada v roke komunistov, ker so bili pripravljeni, da bosta dva tedna "rdeča vlade" zadostovala, da se bo narod uprl in pozval Alfonsa iz pregnanstva in se poloti zopet vlast. Predsednik republikanske vlade, Zamora, se je izjavil: "Vlada ne bo trpela nobenih nemirov več. Vojno stanje je proglašeno. Kaznovan bo vsak, kdo je zakrivil nemire ali se udeležil pobojev, pa najstojo republikane, monarhisti, komunisti ali anarhisti. Španija mora živeti v miru." Nad 200 oseb je bilo že aretiranih. Vsepovsod vojašto kontrolira položaj. Škoda, katero so povzročili puntarji na cerkvah, samostanh in uničenih umetninah, znaša nad \$40,000.

Maroderji so Einsteina dobro potegnili

New York, 12. maja. Pred kratkim je časopis "New York Times" prinesel vest, da je poznani nemški profesor Einstein baje podpisal protestno pismo, v katerem očitajo Hrvati, da je jugoslovanska vlada dala umoriti poznanega hrvatskega profesorja Šuflaja. Sedaj pa izjavlja jugoslovanski poslanik in Washingtonu in pravi, da je vsa stvar direktno izmišljena, in da je Einstein nasedel navadnim političnim maroderjem. Upeljana je najstrožja preiskava.

Akron Mary

Državni prosekutor Miller je izjavil, da iz pogovora z Akron Mary, ljubico Hymie Martina, ki je bil radi umora councilmanja Potterja poslan v dosmrtni zapor, ni mogel dobiti nobenih novih podatkov. Nadaljeval pa bo s preiskavo.

Precejšnji davek

Oni, ki bodo vprizorili rokoborbo med Schmelingom in Strilingom v Clevelandu dne 4. julija, bodo morali plačati \$280,000 davka, aka bo prodanih za \$1,500,000 vstopnic kot se pričakuje.

Iz domovine

Mrs. John Trček, 15508 Holmes Ave., je dobila iz starega kraja žalostno vest, da ji je v Rovtah pri Logatcu preminula sestra Marija Križaj, poročena Skvarca, starca 32 let. Zapusča moža, 3 otroke, očeta in mater. Volitve se bi po manager sistemu

Reno — moderna Sodoma in Gomora

NAŠIM SLOVENSKIM DRŽAVLJANOM V EUCLIDU

Sosednja naselbina, katero smo nazivali doslej "Euclid Village" ali Euclid vas, ni več vas, pač pa je postal Euclid pravljato mesto. Državna postavodaja je odredila, da boli Euclid svoj čarter, svoje sodnije in posluje kot vsako pravo mesto.

Euclid je že do nekdaj vabil naše rojake, pa tudi brat Hrvate v svojo sredino. Pred nekako 25 leti se so začeli tja naseljevati iz Clevelandu. Kupovali so loti in hiše. Par sto slovenskih in hrvatskih hiš se nahaja v Euclidu. Imajo lepe trgovine, lepe, čedne hiše, lepo uspevajoča društva raznih bratovških organizacij. Tudi v političnem oziru se naši ljudje zadnja leta dobro organizirali v Euclidu, in sedanji župan Charles Ely je vedno vpošteval Slovence, rad zahajal k njih sestankom, kajti dobro je vedel, da so mu vedno pomagali k izvolitvi.

Toda v Euclidu bodo imeli 2. junija volitve, pri katerih se bo odločilo, ali se glasom novega mestnega čarterja spremeni sedanji sistem vlade v Euclidu, namreč, ali naj se upelje tak način vlade kot ga imamo v Clevelandu, sistem managerja, ali naj ostane vlada po sistemu kot je sedaj.

Te volitve so zelo važnega pomena za naše ljudi. In prav potrebno je, da na tem mestu omenimo, da je dolžnost slehernega Slovenca in Hrvata v Euclidu, da se prav gotovo udeleži volitev 2. junija in voli proti managerju sistemu vlade in da se ohrani sedanji sistem.

Mi smo pripravljeni, da če dobri Euclid manager sistem vlade, da je odklenkalo pravicam in ugodnostim, katere Slovenci in Hrvati sedaj uživajo v Euclidu. Volitve se bi po managerju sistemu

* Nizozemska ima po najnovjem štetju 7,920,464 prebivalcev.

Silno potvrdjeno poročilo volivnega odbora glede narodnosti volivcev

Amerikanca je skrajno težko naučiti kaj glede zemljeplisa in zgodovine tujezemskih narodov. Leta in leta se trudimo, da jim vijemo prave podatke v glavo, in tako dela tudi ostalo jugoslovansko časopisje, toda vse je zaman. Volivni odbor ponovno prinaša včeraj v javnost gotove podatke glede narodnosti v Clevelandu. Poročilo pravi, da se nahaja v Clevelandu 70 narodnosti, katerih člani so ameriški državljan in ki volijo. In kaj vse nastavijo kot narodnost! Berite! Afrikanci, Baham otocane, Bermudčane, Korzikance, Manovce, Newfoundlance (dočim že prej posebej omenjajo Kanadce), Nove Škote, Portoričane (ki so pravzaprav Amerikanci), Sicilijance, ki so Italijani, Valežane, ki so Angleži. In kot je krunski volivni odbor razcepil druge narodnosti, tako je razcepil tudi Slovence, Hrvate, Srbe, Črnogorce, Dalmatince, itd. Vse to je pestra meneštra volivnega odbora, kjer neki uradniki, katerim je zemljeplis, zgodovina, etnologija in pravni stalež posameznih narodnosti — španska vas. Zanimivo je, koliko in kako so našeli nas Jugoslovane. Le poglejmo, koliko nas je našel volivni odbor v Clevelandu! Hrvatov je volivcev v Clevelandu samo 26, pravi volivni odbor. Kratev se lahko smejajo tej številki. "Jugoslovanov" je pa 2947, namreč včlavec. Črnogorci sta dva ptičja tukaj, ki volita, trdijo neuklji klerki v volivnem odboru, Slovencev je pa celo 225, pravijo prefrigani volivni uradniki. Vrata, saj imamo samo enem samem volivnem okraju "A" v 23. vardi, 467 registriranih Slovencev! Srbov je 161, in vseh skupaj nas bi bilo 3361. Da je pa volivni odbor vpisal 6332 Jugoslovov za "Avstrije", o tem se bomo pomenili v par člankih, pa tudi z volivnim odborom. Misemo in bomo dokazali, da se nahaja v Clevelandu nad 10,000 Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki volijo kot ameriški državljan.

Ta dva sta imela težave, ko sta se poročila

Detroit, 13. maja. Reginald Crude, Amerikanec, in Emily Hunt, Kanadčanka, sta se imela rada in se hotela poročiti. Toda v teh dnevnih strogih postav je tudi poroka težavna. Crude je dobil v Mehiki pred časom razoreko, katere pa kanadska vlada ne prizna, dočim ameriški nacionalni nadzorniki niso pripravili Miss Hunt, da bi stopila na ameriško ozemlje. Kako se poročati? Mladi par je sklenil, da se poroči ravno na meji, kjer se stika kanadska meja z ameriško. Ženin je stal na ameriški strani, nevesta pa na kanadski strani, in poroka se je izvršila. Potem sta se pa seveda moralna ločiti. Toda ker ima Huntova sedaj Amerikanca za moža, ki jo bomo dovoljeno priti v Zedinjene države.

Mož ne sme iskati ljubimcev svoje žene

Muskegon, Michigan, 13. maja. Sodnik Vanderwerp je danes sodnim potom prepovedal 72 letnemu farmerju Johannesu Yonkersu, da ne sme ponociti hoditi po svoji farmi s puško v roki in iskati dozdevnih ljubimcev svoje žene, ki je stara 35 let. Mož mora iti spat, ali bo pa žena dobita razporok.

1000 delavcev je zastrajalo v jeklarni

Mansfield, Ohio, 13. maja. — En tisoč delavcev je danes v tovarni Empire Steel Co., odložilo svoje orodje kot v protest proti znižanju plač, katero znižanje smatrajo delavci za nepošteno. Že pred meseci je bila znižana plača za 15 percentov, in ko je kompanija danes naznaniila ponovno znižanje za 5 percentov, je nastal ogenj v strehi. Kompanijski zastopniki so izjavili, da bodo preiskali zadevo in da bo najbrž prišlo do poravnave.

Peturni delovnik

Predlog councilmana Jos. Triajistica, da se v City Hall upečetvijo petdnevni delovnik, najbrž ne bo sprejet. Finančni direktor Rusk pravi, da bi bilo z upeljavo enakega delovnika združenih preveč stroškov.

Doma iz bolnice

V torki popoldne se je vrnila iz Cleveland Clinic bolnice po težko prestavljivo mestne vlade v Euclidu. Shod se vrši v Noble šoli ob 8. uri zvečer. Na tem shodu boste dobili natančno pojasnjeno, zakaj se gre. Pridite gotovo, ker bo zanimivo.

* Nizozemska ima po najnovjem štetju 7,920,464 prebivalcev.

* Danes praznujemo Vnebovoden Krista.

Pridelek Clevelandu

V Clevelandu se je lansko leto naredilo za \$1,241,083,844 vrednosti raznega blaga. Delavske plače za to so znašale \$230,074.

* Danes praznujemo Vnebovoden Krista.

Delavska organizacija na-sprotuje rokoborbi v Cle-velandu radi štrajka

Washington, 13. maja. American Federation of Labor, največja delavska organizacija sveta, je dvignila svoj protest proti rokoborbi za svetovno prvenstvo, ki naj bi se vršila v Clevelandu 4. julija med Nemcem M. Schmelingom in Amerikancem Strilingom. Predsednik delavske organizacije je opomnil govorke krogne v Clevelandu, ki se zanimalo za rokoborbo, da pride v onem času nad 100,000 gostov v Cleveland, ki bodo morali stanovači v hotelih. Toda v mnogih hotelih Clevelandu se že dolgo časa vrši štrajk uslužencev, ki pripadajo k uniji. Cleveland da je baje izgubil že mnogo konvencij radi štrajka v hotelih. In najbrž bo izgubil tudi rokoborbo za prvenstvo, pravi Green. Vendar je to sedaj skoro nemogče, kajti tozadenva pogodba je podpisana, in Cleveland dobi vseeno svoj denar, četudi se rokoborci ne vrši, ker so morali promoterji rokoborbe podpisati garancijo v vsoti \$30,000.

Čuk v latinščini in grščini odpravljen

New Haven, 13. maja. — Najslavnejša univerza v Ameriki, Yale University, je odpravila te dni prisilen pouk v grščini in latinščini. Sicer se bo poučevalo oba jezika, toda le one dijake, ki se tozadenva prostovoljno prijavijo. To je že druga velika ameriška univerza, ki je ukrenila enake korake. Prva je bila Princeton univerza.

Norec je ustrelil dva državna policista

McConnellsburg, Pa., 13. maja. — Neki blaznež je danes strejal na dva državna policista, ki sta ga hotela aretirati, ker je nosil s seboj strelno orožje. En policist je bil ubit, drugi nevarno ranjen. Policisti so dospeli v stanovanje Martin Lodge, o katerem so se sosedje pritožili, da neprstano strelja. Ko so ga policisti hoteli aretirati, je pričel streljati.

Smrtna kosa

Frances Kern, po domače Grilčeva, stara 44 let, je umrla na njenem domu ob 4:30 danes zjutraj. Stanovala je na 613 E. 200th St. Podrobnosti sledjeju.

Mrs. Dagarin

Poznana Slovenka, Mrs. Dagarin, je dobila odlikovanje v soli za angleščino, ko je prav umestno pisala o amerikanizaciji.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ... \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
 Za Cleveland po raznačilih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
 Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
 Posamezna številka 3 centa.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljatve naslovite: Ameriška Domovina,
 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 6628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. FIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
 at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

No. 114. Thu., May 14th, 1931.

Pravi diktator

Kadar govorimo o diktatorjih, imamo navadno v mislih Mussolinija in Stalina, dasi je poleg teh še nekaj manjših, kakor naprimer poljski predsednik Piłsudski, jugoslovanski kralj Aleksander in ogrski regent Horthy. Vendar pa kar se diktatorstva tiče, nista celo Mussolini in Stalin nič v pri meri z Mustafom Kemal pašo.

Mustafa Kemal je bil te dni izvoljen že v tretjič predsednikom turške republike. Najbolj značilno pri njegovih ponovnih izvolitvah je dejstvo, da ni bil proti njemu oddan niti en glas. Iz tega bi se dalo posneti, da je parlament popolnoma pod njegovo kontrolo, kakor ni bil dozdaj še noben parlament tako popolno pod kontrolo ene same osebe.

Mussolini in Stalin sta diktatorja vsled moči svojih strank; Mussolini je apostol fašizma, Stalin pa blagovestnik komunizma. Toda Kemal paša je diktator po svoji lastni volji in po svoji lastni pravici. On je takorekoč Turčija, on je vlada.

In to je razumljivo. Turška republika je njegovo delo, ker jo je on ustvaril. Pa še več kot to: on je ustvaril današnjo moderno Turčijo. On je izpremenil turške običaje, postave, abecedo, oziroma nepraktično turško pisavo, ki jo je nadomestil z latinico, predpisal je Turkom krov nove obleke itd. Kemal paša je v očeh vseh Turkov Ghazi, kakor ga vsi splošno nazivajo, to je, "nepremagljiv."

Ko je bila Turčija skoraj razkosana, v katero stanje so jo pripravili sultani in njegovi svetovalci, ko so bili zaveznički v Carigradu in Turki v Smirni, je on osvobodil svojo deželo. Nato je odpravil kalifat, največjo mohamedansko versko ustanovo in avtoritetno, kar znači toliko, kot če bi kak krščanski knez odpravil papeštvo in odstavil papeža, zatem je prepovedal nošnjo fesa, ki je bilo prastaro turško pokrivalo. Nato je prepovedal poligamijo ali mnogoženstvo, ki je bila prav tako prastara turška tradicionalna ustanova. In tako je šel naprej, drzno in neustrašno, ne strašec se pred ničemer; podiral je staro in gradil novo, dokler ni izoblikoval iz Turkov naroda, s katerim je zadovoljen.

Svet se mora diviti človeku take osebnosti in tako močnega duha. V njem je združenih dvoje osebnosti: on je izborni vojak in nepremagljiv vojskovodja, in dalekoviden državnik. Z vojno slavo se je ovenčal pri obrambi Dardanel tekmo svetovne vojne, in ko so pred leti grške armade, nahujskane po Angležih in ostalih zavezničkih, udrle v Malo Azijo, je zamenjal svoje državnško pero za vojaški meč, stopil na čelo svojih armad ter pognal Grke iz dežele.

Ko je pred leti začel Mussolini škiliti na turško Anatolijo, katero je smatral za pripravno ozemlje za naseljevanje Italijanov in ko je začel nadutti italijanski samodržec rožljati s sabljo, je bil Kemal paša tisti, ki je javno, brez strahu in brez vsakih olepševalnih diplomatskih fraz izjavil, da će pa de Mussoliniju res nesrečno misel v glavo, da bi poslal italijanske armade v Turčijo, da bodo kosti italijanskih vojakov ostale za večno v Turčiji, kjer bodo bledele in prhnele na anatolskih poljanah.

Kemal paša je diktator, toda v dobrbit in slavo svoje dežele.

D O P I S I

Euclid, O.—Kar se tiče naše—kateri bi bil za nas pravo gorje. ga slovenskega naroda tukaj v Že sedaj so davki previsoki in z Zedinjenih državah, smo precej dobro organizirani v naših podpornih organizacijah. Poleg te- ga imamo razne druge ustanove, narodne domove, pevska in dramatična društva. Poleg vseh teh ustanov, nam je potrebna pa še ena in to je — politična. Prišel je čas, da se tudi politično organiziramo, ako hocemo kaj doseči, ker le v združenju je moč. Ako bi se ne bil naš narod združil, bi ne imeli danes naših podpornih organizacij, kakor tudi ne drugih ustanov. Torej že tu kaj je dokaz, kaka moč je v združenju, ker posameznik ne pomeni nič.

Zatorej pozivljem vse Slovence in Hrvate, da pristopite v Euclid Progresivni klub, da se tudi politično organiziramo. Pred nami so važne volitve, ki se vrše 2. junija za mestni čarter. Zato je ta klub sklical shod za 15. pite tukaj v enega ali drugega, maja zvečer v Noble šoli. Na ta ker imate na razpolago tri in vsa ta tri društva napredujemo precej povoljno. Napredovala bi pa lahko še bolje, da nimamo sedaj teh slabih delavskih razmer.

Torej rojaki, ki niste še pri nobenem društvu, lahko pristopejte in tukaj v enega ali drugega, maja zvečer v Noble šoli. Na tem shodu boste ji. Torej izbereta lahko enega slišali razne govornike, kateri ali drugega in tako postanete vam bodo raztolmačili, kako veliki slovenske organizacije.

likega pomena so za nas volitve na 2. junija, ker vsiliti nam hošči Slovenski narodni dom, da cejo tako zvani manager plan, boste vedeli, kako ta kaj napre-

duje. Pred nekako šestimi leti so tukajšnji rojaki uvideli, da naselbina precej povoljno napreduje in da si bo treba postaviti kako dvorano, v kateri bi se zbrali k društvu sejam in veselicam. Med rojaki se je porodila želja, da bi si postavili svoj narodni hram, svoj dom, ki bi odgovarjal za naselbino kakor je Maple Heights in njih želja se je uresničila.

Rojaki so se zbrali skupaj, izvolili so si direktorij in odbor, kateri je šel takoj na delo. Njih prvo delo je bilo, da so dali družbo inkorporirat in so tako dobili dovoljenje za poslovanje. V tem kratkem času in v tej mali naselbini, mi skoro ne boste hoteli verjeti če vam povem, kako smo že napredovali. Družba S. N. D. ima že kupljen svet, na katerem bo dom stal. Za svet smo dali \$2,000.00 in tudi plačali. Poleg tega ima pa družba na banki okrog \$6,000.00. Denar je naložen na slovenski banki, The North American Trust Co.

Tukaj lahko delničarji razvijajo, kako je ta družba v tako kratkem času napredovala. Če bi pa bili še boljši časi, bi pa govorito še bolj. Direktorij je sklenil, da prirede v prid Slovenskega narodnega doma vrtno veselico, piknik, ki se bo vršil v nedeljo 17. maja pri rojaku Anton Goršku na Green Rd. Na to vrtno veselico se vabi vse delničarje, kakor tudi druge rojake (in tudi Jakata, kakopak), da se enkrat vsi skupaj poveselimo in pozabavamo v prosti naravi. Torej pridite na to veselico vsi, od blizu indaleč, stari in mladi, ker odbor je preskrbel, da bo dovolj zabave za vsakega. Kar nas je takih, ki smo radi bolj zgojnji na veselicu, bo posebno pišča importirana iz Francije, za druge pa iz St. Clairja. Odbor je tudi preskrbel najboljše kuharce, ki bodo servirale fin guljaž in vsakovrstne sendviče. Kar se tiče pa mladih, ki jih vedno pete srbi, za nje bo pa skrbel Novakov trio. Saj oni vam tako igrajo, da mora človek plesat, če je le živ. Kako se bomo zabavali na veselicu in drugo, vam bom pa poročal prihodnje.

Louis Simončič,
5179 Miller Ave.

Madison, O.—Društvo Slovenski Napredni Farmer št. 44 S. D. Z. je sklenilo na januarski seji, da vsi tisti, ki pristopijo v januarju, februarju in marcu v našo društvo, so prosti pristopnine. To se tiče kandidatov, ki so starci nad trideset let, ker za kandidate pod trideset letom plača pristopnilo Zveza. Na majevi seji je pa društvo podaljšalo prosti pristopnilo do septembra meseca tega leta. Sedaj je lepa prilika za rojake v tukajšnji okolici, da postanejo člani našega društva. Društvene seje se vršijo vsak drugi četrtek v mesecu in Harpersfield halji ob sedmih zvečer. Med našimi člani vlada lepa sloga in nikdar ne pride do kakih osebnih ali društvenih nesoglasij. Asesment se pobira samo na seji, ako je pa član zaposlen in ne more priti na sejo, pa lahko plača pri tajniku od prvega pa do zadnjega dne v mesecu. Do sedaj nisem še čital v glasili v kakšnem dopisu, da bi bilo članom na razpolago ves mesec za plačevanje asesmenta, kakor je to pri našem društvu.

Ako ne morete starši pristopiti sami, upišite svoje sinove in hčere v odrasli ali mladinski cddolek. Saj le od teh je pričakovati nadaljnji obstoj Slovenske Družbene Zveze. Sploh je vedno na starših ležeče, v kakšno organizacijo pristopijo njih otroci. Jaz sem bil priča, ko sem naševrjal nekje, da bi pristopili v našo Zvezzo, pa se oglasi hišna gospodinja, da bo dala otrokom zapisati v ameriško organizacijo, češ, da "kranjske jednotne in zvezne niso zaniči." Tako se naši ljudje odvijejo od svojega naroda. Ako vaš otrok sliši, da slovenske organizacije niso zaniči, in to od svojih lastnih

staršev, bo to vedno imel pred očmi, kadar bo hotel pristopiti v kako organizacijo.

Le držimo se pregovora, ki pravi, da se drevo lahko upogne, dokler je mlado. Tako je tudi z našo mladino. Učimo se od drugih organizacij, druge narodnosti, pa ne veste kaj boste dobili.

Pozdrav vsem članom Slovenske Dobrodružne Zveze.

A. Debevec.

Dobitki, dvignjeni v nedeljo v Collinwoodu

Prošeni ste, da pregledate in

pazite na številke, ker je mora biti ravno vaša zadeta. Vsi tisti, ki niste bili navzoči pri dviganju dobitkov, ste prošeni, da se takoj zglašite s številko pri tajniku društva Blejsko jezero, 15605 Waterloo Rd. Spodaj so navedene številke in imena srečnih dobiteljev:

Št. 298 F. Jernejčič, 1766 E. 47th St.; št. 711 F. Braddock, 400 E. 152d St.; št. 1002 L. Bartol, 16210 Huntmere; št. 489 K. Hribar, 14300 Daniel; št. 79 F. Bačar, 665 E. 160th St.; št. 984 Ana Vadnal, 1257 E. 173d St.; št. 270 A. Križmančič, 16307 Trafalgar; št. 977 M. Urbančič, 16420 Arcade; št. 1284 A. Tomačič, 876 E. 230th St.; št. 1027 Sanley D., 1161 E. 62d St.; št. 384 John Sorc, 385 E. 160th St.; št. 1119 E. 177th St.; št. 479, serija B, A. Resinovich, 14411 Westropp; št. 22, Jack Vidmar, 1189 E. 168th St.; št. 404, serija 8, Josip Čekada, 1189 E. 172d St.; št. 85, serija B, Ana Vibor, 830 E. 140th St.; št. 1869 Martin Mirin, 730 E. 157th St.; št. 155, serija B, Lucija Romik, 14913 Sylvia Ave.; št. 2017 Rose Kirn, 15309 Daniel Ave.; št. 1872 Louis Ižanec, 667 E. 152d St.

Št. 137, serija B, J. Kuman, 1382 E. 41st St.; št. 18, M. Kukner; št. 251, serija B, John Videmšek, 486 E. 152d St.; št. 490 Josip Koporc, 785 E. 157th St.; št. 464 J. Dolsák, 448 E. 158th St.; št. 259, serija B, Josip Makovec, 16207 Huntmere; št. 283, serija B, Fany Makovec, 16207 Huntmere; št. 1046 Slapnik Florists, eno rožo vrtne. Jerry Urbas, mesar, E. 140th St., 10 galon piča. Josip Mlakar, grocerist na Sylvia, Kolenc, 15314 Daniel; št. 433, serija B, M. Plesec, 16823 Waterloo Rd.; št. 887 M. Matjan,

Odbor skupnih društev SDZ.

Naša mestna tovarna v Euclid, 0.

Slovenci in Hrvati tu v Euclidu delamo, kateri smo tako

tukaj v Ameriki jim pa gladimo pot do žezla.

Hrvati in Slovenci v Euclidu, proč s predlogom, katerega nam nudijo industrijalci in trgovska zbornica. Tak sistem vlade ni znaš! Ako bo predlagani sistem vlade v Euclidu pri prihodnjih volitvah zmagal, tedaj nas bodo posirali ravno tako doma, kako nas sedaj po tovarnah.

Na 2. junija bomo imeli priliko, da bomo pokazali, ali se v resnici zavedamo politično tako, kot se zavedamo v našem društvenem življenju. V tem smislu sklicuje Jugoslovanski Progresivni klub javni shod v Noble School, Noble, O. v petek 15. maja ob osmih zvečer. Na ta shod ste vsi vabjeni. Govorniki bodo izvrstni, ki nam bodo raztolmačili takozvani manager plan in pa demokratični način vlade. Torej pridite vsi, ki se kolikor zanimate za bodočo vlado našega društva.

V našem mestnem gospodarstvu pa smo imeli vedno priliko, da smo volili svoje zastopnike, v mestno hišo. Kar smo izvolili, to smo pa imeli. Ne vedno najboljše, ali vseeno smo bili toliko svobodni, da smo imeli vsaj to pravico, da smo si zastopnike izbrali sami.

Toda zadnja leta pa smo opazili v Ameriki, da se kolo političnega življenja suče proti protopadu, iz kakšnega so se druge.

Sejte, da vseeno smo bili toliko svobodni, da smo imeli vsaj to pravico, da smo si zastopnike izbrali sami.

Pričakovati nadaljnji obstoj Slovenske Družbene Zveze.

A. Plut.

Rainbow Hunting & Fishing Club

(Pis Louis Hočevar)

Sedaj smo zaključili streljanje v dvorani. Pridobitno nedeljo se pa spravimo nad lončene glosbo na farme. Prostor za naše strelci smo dobili, oziroma ga je dobil naš član Josip Kosak pri Mr. Fišerju v Randall, O. Skoraj vsem Newburčanom je znani ta prstor.

Strci jih bomo prvo in tretjo nedeljo v mesecu, in sicer popoldne. V soboto večer naj se vsi naši člani zberi v Narodnem domu, da se pogovorimo radi našega sejta za polno sezono. Zapomnite si: kar bo sklenjeno v sobotu večer, to bo veljalo za prihodnjo sezono.

Izid zadnjega streljanja:

Kic 132

Novak R. 175

Russ J. 154

Jazbec ml. 172

Jazbec st. 152

Strajnar 171

Novak A. 171

Gliha F. 164

Miller F. 176

Fortuna 177

Plute 164

Mirtel 167

Hočevar 166

Zupančič 119

Jerič 179

Miller J. 161

VIŠARSKA POLENA

Spisal
NARTE VELIKONJA

1.
Bili so škornji pod pečjo, debel rokavice ob peči, kučma na nizkem oknu in debel ovčji kožuh v omari. Tak kožuh z rožami in ga je bil zapustil še stari ded.

Matijec je izvlekel škornje iz pod peči. Škornji so bili videti čisto novi, le na golenicah je imel desni močno prasko. "Kdaj sem padel? Komaj dvakrat sem jih obul in v dežju jih nisem imel, pa so tako trdi! Presneti mojster, kakšno usnje je dal?" se je vznevoljil. "Da more gola veja usnje tako obdrgniti. In če bi jih bil res imel večkrat na nogi!"

Nateknili si je rokavice na roke, posadili si kučmo na glavo ter ognril ovčji kožuh. Počasi in polagoma, nejevoljen in godrjav. Pogledal je skozi okno, obriral šipo pritisnil s palcem manj ter dejal:

"Zdaj bo pa treba iti. Škoda škornjev v ta sneg!"

Zunaj je naletaval sneg; v divjem vrtincu so igrale snežinke v zraku ter padle neslišno, raho in vztrajno. Na hruški je sneg že odlomil vejo; klavrn je visela odkrnjena sredi rogovil. Če si pogledal kvišku, se ti je zamajalo v glavi od divjega plesa, ki mu ni moglo slediti oko.

Matijec je čutil po vsem telusu leno zoprnost; začela je lesti po hrbitu ter se razlezla, karstrup v vse mišice. Sedel je nazaj k peči, potolkel z rokami dlan ob dlan ter znova vzdihnil:

"Zdaj bo pa le treba iti!"

"Kam, Matijec?" je krenil oče Mohor v zapečku, dvignivši čiči izra debelega molitvenika.

"Po trame!"

"E, da!" je pokimal starec, "e, da, po trame!"

"Najlepši čas, drse kakor namazani!"

"Drse pa, drse."

Matijec je kožuh pri peči nagačal, zlezel je na peč, privzdroval se na rokah ter strelmel v vrtinec pred oknom.

"O, zdaj bo pa le treba iti!"

Dremavec se ga je lotil na gorki peči, lenivec, čuden strah pred vremenom in mokrim mrazom mu je lezel v ude.

"Te škornje si do dobra skvarim!" se je potolažil, zlekni se čez čas, oblečen, kakor je bil, na peč ter utihnil.

Stari Mohor je končal svojo molitev ter se vzpel ob peči. "E, ti ne boš imel danes tramov. Če bi bil France še živ, on že," je mrmral sam pri sebi, "ti pa že ne!"

In malo še, pa sta oba smrčala. Zunaj je naletaval sneg raho, neslišno, vztrajno.

Mlada vdova, gospodinja France, je obstala na pragu ter se zagledala v metež. Tako pusto, kakor je bilo vreme, je bilo tudi v njenem srcu. Puščoba tesnega občutka ošamelosti, tegobe in bolestne stiske, ki ji ni imena.

Skoraj razvesila se je, da se mota skozi meglo in sneg črna senca proti njej.

"Kam pa, Blaž?" je vprašala, ko je spoznala moža, ki je otepjal sneg s kučme. Umeknila se je s praga.

"Doma me ni strpelo, takšno je!" je dejal. "Kje so pa moški?"

Matijec in oče v izbi, Tine po opravkih, je malomarno odgovarjala. "Kar sedi, Blaž! Zate je res bolje, če si v takem priljudeh. Če te v bajti napade, nihče ne bi videl!"

"Že dolgo' me ni!" je dejal Blaž, čisteč si sneg z brade. "Hvala Bogu, dolgo me že ni napadlo! In tudi prikazni že dolgo nisem videl."

"Morda bo pa le bolje."

"Zaobljubil sem se na božjo pot. Na svete Višarje. In sem prosil župnika, naj napravi romanje. Da nas bo več in manj stane."

"Pa ne zdaj, pozimi."

"Poleti, poleti. Zaobljubil sem se zaradi tega, ker sem imel skraj pol leta mir. Pravzaprav leto dni; hujski napad je bil prav leto dni od tega, tisti dan. Ti si izgubila Franceta!" je dejal zamišlen.

"Prav leto dni, da. Jutri bo obletnička, ko smo ga pokopali!" je vzdihnila France in vse udeji je spreletela ostra bolečina. Da je skrila solzo pred beračem, je stopila v izbo.

"Saj oba spita!" je ugotovila. "Matijec, pojdi pomagat, da napojava, ko si že oblečen," se je nasmehnila ter ga stresla za škornje. Matijec, ki je bil dolg in neroden, so noge bingljale skoraj do klopi.

"Napojava?" se je zdrznil, ko se je zavedel, ter stopil na noge. "Kje pa je Tine?"

"Poslala sem ga k Andreju vprašati radi gnoja, ali ga bo dal. Ko se umiri vreme, ga bomo najlaže speljali."

"Gnoj."

"Ne, koga si poslala?" je popravil.

"Hlapca."

"E, da, hlapca. Pa ga dolgo ni nazaj. Ta ti preveč pohaja, France, saj se vede kakor gospodar."

"Kaj pa hočem? Ali naj mu odpovem? Sama z Matijcem le ne zmorea vsega. Saj še tedaj nismo, dokler je bil France. Če je potreba, pa le prime za delo. In hiter je."

"Ti si gospodinja," je s pri-

krito nejevoljo poudaril Mohor. France je bila preveč zaposlena s svojimi mislimi, da bi bila začutila zboldnjaj.

"Že leto dni" je prostodušno prikimal Matijec.

"Jutri bo obletnička" je vzdihnila ter naslonila čelo na mrzlo šipo.

"Jutri bo obletnička" je povil Matijec. "Saj res," karor da se je še sedaj domislil, "jutri bo obletnička. Lep dan je bil, solnce je sijalo in ni snežilo."

"Morda bi bilo bolje, da je snežilo. Ne bila bi šla s Tinetom v gozd."

"Nič ne veš," je dejal Mohor. "Tista ura pride, pa te pokliče. Ne ženi si tega tako k srcu. Kam bi prišli, če bi se žalost ne utekl! Tudi solz mora biti enkrat konec."

"Da bi jih bilo!" je vzdihnila ter se zasukala od okna z naglo kretajo, kakor da skuša zadušiti bolečino.

Matijec je z na pol začudeno mislijo za hip premeril njen polno, gibčno postavo in njen odločni korak. In prav čez hip je bil spet ves resen in strogo njenov obraz.

"Mora biti konec," je dejal Mohor. "Saj je dovolj, da smo že leto dni brez gospodarja. Zdaj pa še ti oboli!"

"Brez gospodarja" je ponovila France trpko in stopila v kuhinjo. Matijec je šel za njo napajat. Mirno, dostojočno, obzirno je stopal pred njo. Ni se ozrljan, ni je počakal, ko mu je nekaj rekla. Videlo se je, da stopa svak pred svakinjo, zavedajoč se razdalje, ki jo zahteva to sorodstvo.

Blaž je sam ždel na ognjišču, ko je vstopil Tine.

"Presneto vreme," je zmetal

hlapec sneg spred praga.

"Sneg," je dejal Blaž, s čudnim preudarkom. "Jutri bo pa svetilo sonce na sveži sneg. Prav tako svetilo kakor pred letom dni. Jutri bo obletnička, Tine!"

"Da, maša je oznanjena! Še obriti se moram nočoj!" je v zadrugi naglo pripomnil.

"Ne, Tine! Jaz pravim, da bo obletnička! Ti, Tine, veš kaj to pomeni?" je polglasno, s čudno sprememjenim obrazom zašepeval berač.

"Ali imaš spet prikazni?" se je čudno siljeno smejal Tine.

"Ovadi, če imaš kaj na srcu. Rekli bodo, da imaš prikazni." Beseda mu je trepetala.

"Da, rekli bodo, da vidim prikazni. Zato pa, Tine, stori svojo dolžnost sam! To bo najbolje in največ vredno pred Bogom."

Stopil je prav k fantu in proseče dvignil roke.

"Za to vrednost pred Bogom gre, Tine!"

Tineta je čudni pogled stresel, da se je umeknil, kakor da se ne kaj trže v njem.

"Prikazni, prikazni!" se je skušal nasmejati.

"Ne, Tine! Ti veš, da sem jaz videl. Samo ti veš in Bog ve in solnce ve in veter ve in živina ve! Pram ve!"

"Bo pa Pram ovadil," je zavahnil navidez porogljivo Tine z reko. "Nikar no, Blaž! Lezi, da se umiriš; spet te preganajo prikazni in ti preganjaš mene!"

"Sam se najbolj preganjaš," je pomenljivo dejal berač ter se odpravil s praga.

Tine je zrl za njim s čudno mešanico občutkov. Pred Blažem je zmerom čutil neznan strah. Kakor da hodi za njim njegov pogled. Tiste globoke udre starčeve oči, ki so se v njih zrcalile skrivnostne prikazni, so mu rezale v spomin. Sprepletel ga je po vsem telesu zoprnil mraz.

"Strašno! Videl je in če ovari, ne bom mogel utajiti! Njega lahko zavrem s prikaznimi, toda sam, jaz sam bi priznal. Ne bi!" je zamahnil z roko. "Prezgodaj je."

Maša zadušnica po Francetu je minila. Od Mohorjevih so bili pri njej Franca, Tine in Matijec. V cerkvi sta bila tudi stric Matevž Kosmač in Blaž.

Gredoč proti domu je stric Matevž potegnil Matijeca za roko.

"Matijec, zdaj bi bil pa le čas, da se ozreš po ženi. Kaj pa misliš?"

"Kam naj jo pripeljem; samo kot imam pri hiši!"

"Zato pa glej, da boš imel kaj več!"

Prav tisti hip je stopila France mimo v ozki gazi ter se še zadebla ob Matijca, ki se ni dovolj hitro umeknil.

"Kam pa tako hitro?" je vprašal Kosmač.

"Delo žene," je kratko odgovorila. Sama ni vedela, zakaj ji je bil stric Matevž tako zoprnil.

"Pregnala se boš," je dejal Matevž.

Ko je bila že streljaj pred njima, je stric spet potegnil Matijca za rokav.

"Ali nič ne vidiš, Matijec? — Kakšna ženska je to!"

Možkar je stisnil čeljusti, da je cmoknilo ter je pomežniknil nečaku.

Matijec je čutil, kako mu je vsa kri planila v glavo. Rdeč, kakor da bi bili zalotili pri tavini, je zajecljal:

"Ni napačna, ne. Ampak..."

"Ti si neroden!" mu je zagordanj stric.

"Kaj neroden! Za to ne gre. Kako naj vprašam? Ali veš, kaj je bil France?" je stopil čez prag.

Franca je bila že odložila črno ruto ter kuhalza zajtrk. Po maziš je bila pri župniku, in ko je zagledal gospod njene objokane oči, ji je sočutno segel v roke:

"Nič ne jokaj, Francka! Prešašaj, prenašaj! Bog ve, za koga delaš to pokoro. Eden jo mora in Bog ve, za koga jo ti."

Te besede so ji čudno zvenele v spominu. Še zapazila ni, da stoji Matijec na pragu ter jo gleda s spopljivim pogledom.

"Niti ozre se ne!" je zvodil Matijca, "niti ozre se ne, če prišdem v kuhinjo."

In ves potr in slabe volje je stopil v izbo, da se preobleče. Gospodinja France je čez čas klicala k zajtrku.

Mohor je tožil, da mu ni prav, in ni vstal. Njegovo mesto je bilo pri mizi prazno.

"Pa sedi ti tja, Matijec," je dejala France, ki je postavila na mizo kavo in žganice. "Bo vsaj nasilje in grožnjam iztisnejo iz ljudi letno \$600,000,000."

no vroče mu je prihajalo. "Leto dni je komaj po njegovih smrti, pa že segaš ti, brat, po njegovih vodovi," se je nazadnje zasačil. "In jaz, ki mu nisem niti senca!"

(Dalje sledi.)

44 let poročena, potem sta se pa sprla

Chicago, 13. maja. — Benjamin Harris je star 82 let, njegova žena pa 79 let. 44 let sta živila v srečnem zakonu, pretekl ten pa je 79 letna ženska počnila z doma z nekim drugim moškim.

Iz Londona v Berlin v manj kot treh urah

Berlin, 13. maja. — Znameniti ameriški zrakoplovec Hawks je danes prišel iz Londona v Berlin v dveh urah in 57 minutah. Prejšnji rekord je bil štiri ure in pol. Hawks je letel povprečno 204 milje na uro.

Tudi v Rusiji se čuti gospodarska kriza

Moskva, 13. maja. — Vlad je odločil, da se bo v tovarnah Moskve in v okolišu delo le tri dni na teden, in sicer po sedem ur na dan. Gospodarska depresija se čuti tu kot kje druge. Raketirji so prave pijavke v Ameriki

New York, 13. maja. — Zvezni prosekutor za Brooklyn, Ameri Howard, je izjavil, da so ameriški raketirji danes največje pijavke ameriškega naroda. Z nasiljem in grožnjami iztisnejo iz ljudi letno \$600,000,000.

MALI OGLASI

Soba
se odda v najem, za ženo ali dekle. Poseben vhod. 1099 E. 64. Street. (116)

Naznanilo

Naznanjam vse m članicam društva sv. Neže št. 139 C. K. of D., da se udeležijo skupne molitve za pokojno sestro Ivano Kodrič v četrtek večer na 6725 Bayliss Ave., kot tudi pogreba v soboto pa, da se udeležijo po grebe. — Tajnica.

Naznanilo

HENRIK SIEKIEWICZ
POTOP
 iz poljske prevel
 DR. RUDOLF MOLE

(Nadaljevanje)

"Svetoval sem mu," je pravil, "naj nosi s seboj konopljino se-mi v žepu in na jah pomalo uži-va. Tega se je tudi privadol, da uživa vedno to zrnje. Ponoči, ko se zbudi, dela isto. Od tega ča-sa pa se mu je um takoj zbirstril, da ga celo najbljžji ne poznajo."

"Kako to?" je vprašal kaluški starosta.

"Ker se v konopljah nahaja olje, zato prihaja, če ga ješ, tudi v glavo."

"Poje no, gospod," je rekel eden izmed polkovnikov. "Saj prihaja olje v trebuhi, ne v glavo!"

"Da, toda treba je piti čim največ vina," je odgovoril go-spod Zagloba; "olje, kot lažje, bo vedno na vrhu, vino pa, katero gre i brez tega v glavo, ponese s seboj vsako plemenito snov. To tajnost imam od Lupula, hoso-darja, po katerem so me hotelj Vlahi napraviti za gospodarja, toda sultani, ki nima rad, da bi hospadarji imeli potomstvo, mi je stavljal take pogoje, ki jih ni sem mogel sprejeti."

"To si moral sam silno mno-go konopljinega semena použiti," je rekel gospod Zamojski.

"Meni ni bilo treba, toda vaši

vzvišenosti svetujem iz vsega srca," je odgovoril Zagloba.

Ko so slišali te drzne besede,

so se nekateri zbalili, da bi se go-

spod starosta utegnil razjeziti

zaradi njih, toda on jih je pre-

slišal ali hotel preslišati, samo

nasmehnil se je in vprašal:

"Ali zrna solnčnic ne morejo nadomestiti konopljinih?"

"Lahko," je odgovoril Zaglo-

ba, "ker pa je olje iz semena

solnčnice težje, zato je treba pi-

ti močnejše vino, kakor ga pije-

mo sedaj."

Gospod starosta se je razveselil

in dal takoj prinesi najbolj-

ša vina. Pri tem so se vsi razve-

selili in nastala je splošna ra-

dost. Gospod Zagloba je postal

izredno dobre volje, da ni nikogar

pustil do besede. Priovedo-

val je zelo na široko o golonov-

ski bitki, v kateri se je dobro po-

stavil, sicer pa ni bilo mogoče

drugache, saj je služil v landan-

skem praporu. Ker pa so zvede-

li od švedskih ujetnikov iz polka

Dobuois o smrti grofa Valdemar-

ja, je gospod Zagloba zares vzel

nase odgovornost za to smrt.

"Popolnoma drugače bi se bi-la kontala ta bitka," je pravil,

"če ne bi bil baš prejšnji dan od-

šel v Baranov k tamnojnemu ka-

noniku, in Čarnečki, ki ni vedel,

kje sem, se ni mogel posvetovati

z menoj. Morda so tudi Švedje

slišali o onem kanoniku, zakaj

imel je izvrstno medico, in so ta-

koj prišli pod Golomb. Ko sem

se vrnil, je bilo že prepozno, kralj

je nastopil in bilo je treba takoj

udariti. Šli smo kakor v dim, a

kaj pomaga, ko hočeo črnojavi-

niki kralju pokazati svoje zani-

čevanje s tem, da se s hrbotom

obrneojo od njega. Sam ne vem,

kako si bo znal sedaj Čarnečki

sam pomagati brez mene."

"Bo ža kako, le ne boj se, go-

spod," je rekel gospod Volodi-

jovski.

"Pa tudi vem zakaj. Ker šved-

ski kralj raje vali za menoj pod

Zamošč, nego da bi njega iskal

po Povisiju. Ne oporekam Čar-

nečkemu, da je dober vojak, to-

da kadar začne vihati svojo bra-

do, tedaj se zdi tovarišu izpod

najmenitnejšega praprora, da je

dragonec."

"No, tak gospod Čarnečki bo

zmešal na koncu koncept Karo-

lu," je pripomnil Volodijovski.

"Udeležil sem se že marsikate

vojne in lahko govorim o tem."

"Prej mu zmešamo štreno mi pod Zamoščem," je odgovoril go-

spod starosta kaluški. "Ha, kaj

me on briga! Kogar vabim v go-

ugrabijo! Videli bomo, kdo je boljši! Prepričan sem, da mi bo gospoda pomagala."

"Pripravljeni smo pasti ob strani vaše vzvišenosti," so se enoglasno odzvali oficirji.

"Da bi nas le oblegali," je rekel Zagloba, "ker bodo gotovo prenehali. Gospoda, kakor sem Zagloba, prvi povedem izpad!"

"Jaz pojdem z ujem," je rekel Rok Kovalski. "Na samega kraja udarim!"

"Sedaj na obzidje!" je zapovedal kaluški starosta.

Odšli so vsi. Zidovje je bilo okrašeno z vojaki kakor s cvetjem. Pehotni polki, ki jim ni bilo para v vsej ljudovladi, so stali pripravljeni drug poleg drugega, z mušketami v rokah in z očmi, obrnjenimi proti polju. V njih je služilo malo izomzcev, v glavnem so bili domači kmetje. Visokorasi, krepljude, ki so se bojevali okrašeni z barvastimi ovratniki in izvezbani po inozemskem načinu, tako dobro, kakor najboljši Kromvelovi Angleži. Posebno strurni so bili, ko se je bilo treba po strelnjanu spopasti s sovražnikom. Tudi sedaj so čakali neštrpno na Švede, spominjajoč se nekdajnih svojih triumfov nad Hmelnickim. Pri topovih, katerih dolgi topovi so z nekako radovnostjo gledali čez blanke-te proti polju, so služili večinoma Flamanji, najbolj izurjeni topnaričarji. Za trdnjava, že on-kraj rova, so se kretali praporji lahke konjenice, sami popolno-ma varni, ker so bili pod varstvom topov in so lahko v vsakem trenotku skočili, kamor je bilo treba.

Kaluški starosta je obhodil v klepu, s pozlačenim budzovnam v roki, vse obzidje in vsak čas izpazeval:

"Gospod Zagloba!" je zaklical starosta, "kralja švedskega ne pustim v Zamošč, a vas ne iz Zamošč!"

"Na gospodarjev zdravje!" so zahrumeli oficirji.

"Gospod Zagloba!" je zaklical starosta, "kralja švedskega ne pustim v Zamošč, a vas ne iz Zamošč!"

"Gospod starosta, hvala za ljubav, a tega ne storiš, zakaj ka-kor bi s prvim skelepom Karola užalostil, toliko bolj bi ga z dru-gim razveselil."

"Daj mi besedo, da prideš k meni po vojni, kaj!"

"Dajem..."

"Ta zares ne bo dal Zamošč," je govoril Zagloba, vračajoč se v svoj stan s Skrzetuskim in Volodijovskim. "Ali ste videli, go-sposa, kako sva se vzljubila?

Dobro se bo gedilo i Zamošču i meni i vam. Dober gospod... Hm! Če bi bil moj nož in bi ga nosil za pasom, bi ga često z oslico brusil, ker je malo top. To-

da on je dober človek in ta ne izda kakor oni biržanski lo-povi.

Ali sta pozabilo, kako se magnat je silio za Zaglobo... Nič, treba se je kar otepati... Jedva sem se rešil Sapihe, že drugi. Toda temu ubereni strune kakor basu in zaigram na njem. Šveden takšen napev, da se na smrt naplešejo pod Zamoščem. Na-vil ga bom, kakor v gdanski ur-kolesa."

Daljši razgovor je prekinil šunder, ki je prihajal iz mesta.

Čež hip je švignil znani oficir naglo mimo razgovarjajočih.

"Stoj!" je zaklical Volodijovski.

"Kaj je tam?"

"Z napisov se vidijo ognji... Ščebrešin gori! Švedje so tu!"

"Pojdimo na napis, gospode!" je rekel Skrzetuski.

"Pojdita, jaž pa zadremljem, ker mi bo treba jutri moči," je odgovoril Zagloba.

III.

Še to noč je odšel gospod Volodijovski na poizvedovanje in ob ranem jutru je pripeljal nekaj oficirjev.

Ti so potrdili, da se švedski kralj osebno nahaja v Ščebrešinu in da bo kmalu stal pred Zamoščem.

Gospod starosta kulaškega je razveselila ta novica, ker je bil že zelo razburjen in je imel res-nišno voljo, da poižkusi svoje

topove in zidove na Švedih. Pri tem je pravilno sodil, da bo, da si se moral končno podati, vseeno zadrževal vso švedsko moč cele mesece, med tem časom pa zbere Jan Kazimir vojsko, pripe-lje celo ordo na pomoč in pripravi v vsej deželi mogočen in zma-goslavlen odpor.

"Enkrat se mi nudi prilika," je govoril z velikim navdušenjem na vojnom posvetovanju, "storiti domovini in kralju zna-menito uslužbo, zato obetam go-sposu, da se prej poženem v zrak kakor da stopi semkaj švedska noga. Če hočeo Zamojskega s silo ugrabit, dobro! Naj ga le

omrazločiti pehoto, korakajočo v globokih vrstah, od konjenice; bolj oddaljeni pa so se videli kakor klopčiči temnega prahu, drvečega proti mestu. Polagoma je prihajalo čimdalje več polkov, topov, konjenice.

Pogled je bil krasen. Iz sredine vsakega četverkotnika peščev je štrel kvišku povsem pravilen četverkot sulic; med njimi so plapolali praporji različnih barv, a na večje je bilo višnjevih z belimi krizi in višnjevih z zlatimi levi. Približali so se še bolj. Na obzidju je bilo tiho, veter pa je prinašal od njih škrapanje koles, žvenketanje orožja, topot konj in zamolček šum človeških glasov.

Prišednič na dva strela razdalje, so se začeli raztezati okoli trdnjave. Nekateri četverkotniki so se razkropili v ne-redne roje. Očividno so se pripravljali, da razpoto šotorje in da začna z nasipi.

"Torej tu so," je dejal gospod starosta.

"Da, ti pasji bratje!" je odgovoril Zagloba.

"Lahko bi preštel vsakega posameznega."

"Taki stari praktiki, kakor jaz, jih ne potrebujejo prestevanje, treba je samo vreči oko. Vseh je deset tisoč konjenikov in osem tisoč pehote z artillerijo vred. Ce sem se zmotil za kakšnega prostaka ali pa za kakšnega konjčka, sem pripravljen dati za to monto vse svoje premoženje."

"Ali je res mogoče to tako na-tančno določiti?"

"Deset tisoč konjenice in osem pehote, kakor mi je mojega ljubega zdravja! V Bogu je upa-re, da odidejo v znatno pletje-šem številu, naj napravim le en izpad!"

"Ali ali jih še ni videti?"

In kiel je, ker so mu povsod odgovarjali, da jih ni videti. Čež hip je jezdil v drugo stran in je vprašal vnovič:

"No, ali jih še ni?"

Ko se je nad glavami zasvetilo višnjevne nebo, ki je razpolabil meglo, so začeli od zahodne strani obzidja klicati:

"Gredo! Gredo!"

Gospod starosta in ž njim go-

spod Zagloba in trije pobočni oficirji staroste so naglo stopili na obzidni stolp, odkoder je bil razgled v daljavu, in so začeli gledati skozi daljnoglede. Blízni polki so se že razločno videli in kmalu je bilo že s prostim oč-

(Dalje sledi.)

Imenik raznih društev

####